

Pór Dorottya

„Együtt? Egymásért.”

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem minőségbiztosításáról nem lehet szót ejteni anélkül, hogy nagy vonalakban ne beszéljünk először is az Egyetem szervezetéről.

Az ELTE, ha röviden kellene bemutatni, a **legék egyeteme**. Az ELTE nyújtja **Magyarország legszélesebb oktatási kínálatát**: 8 karon 292 alap- és osztatlan, 93 mesterképzés, 80 osztatlan tanárszak érhető el, 28200 hallgatónk pedig évente több mint 13000 kurzusból választhat. A Bölcsészettudományi Karon 64 nyelven zajlik oktatás, az Egyetem egészén pedig több mint 50 idegen nyelvű képzés érhető el. Ezek mellett az ELTE 3 országos hírű gyakorlógimnáziumot tart fent. Az ELTE-n található **Magyarország legnagyobb tudományos bázisa**: 75 akadémikus (az összes akadémikus 21%-a), 17 doktori iskola 118 doktori programja mellett 5 szakkollégium működik intézményünkben. Mindezek mellett az ELTE a legelőkelőbb helyen szereplő magyar felsőoktatási intézmény a nemzetközi rangsorokban és a piackutatások szerint az egyik **legnépszerűbb magyar márka**.¹

E tények érzékeltetik a legjobban az ELTE monumentalitását, szerteágazottságát, de egyben színességét, kuriózumát is. Egy ekkora szervezetre ráadásul kedvezőtlenül hat mind az országos, mind a fővárosi szintű fizikai tagoltság. A távolság pedig sok esetben nehezíti, ellehetetleníti a minőségfejlesztési tevékenységet.

A Szenátus 2007-ben fogadta el az Egyetem Minőségfejlesztési Programját, amiben az ELTE jövőképehez illeszkedő minőségfejlesztési alapértékeit az alábbiakban határozza meg: *minőség, értékörzés, értékkeremtés, nyitottság, átláthatóság, tolerancia, kiszámíthatóság*.² Az Egyetem minőségügyét egy szakmai testület, a Minőségirányítási Bizottság (MIB) felügyeli. A Bizottság operatív támogatását a Rektori Hivatal Minőségbiztosítási Osztály (RH MBO) látja el. Az RH MBO feladatai közé tartozik továbbá, hogy egyetemi szintű elemzéseket, statisztikákat, összefoglalókat készítsen a Minőségfejlesztési Szabályzatban rögzített területeket érintően. A központi testületek mellett kari minőségbiztosítási/minőségfejlesztési bizottságok működnek, ami a kari szuverenitás támogatását mutatja az egyetemi létben.

1 *Eötvös Loránd Tudományegyetem*. [Elektronikus dokumentum.] A hozzáférés módja: http://www.elte.hu/file/kiadvanyok/2013/ELTE_2013.pdf A letöltés ideje: 2014. március 5.

2 *XVII/2007. (II. 26.) Szen. sz. határozat az ELTE Minőségfejlesztési program elfogadásáról*. [Elektronikus dokumentum.] A hozzáférés módja: http://minoseg.elte.hu/file/minosegfej_program.pdf A letöltés ideje: 2014. március 5.

A könyvtári K21 minőségfejlesztési projektről az egyetemi Minőségirányítási Bizottságba delegált Egyetemi Könyvtár képviselőjén – Kálóczi Katalin, akkori főigazgató-helyettesen – keresztül értesült az RH MBO 2010-ben. Ekkor kezdődött a több éve tartó közös munka.

Az együttműködés az RH MBO részéről soha nem volt kétséges, mert felismerésre került, hogy ugyanazon – szervezeti tagoltságból fakadó – problémákkal küzdenek az egyetemi könyvtárosok, mint ami az egész intézményt áthatja. Ezért nyilvánvaló volt, hogy egy egységes könyvtári hálózat kialakítása során szerzett tapasztalatok jól alkalmazhatóak lesznek más egyetemi minőségfejlesztési projekteken is.

A közös munka esszenciáját az adta, hogy „a rendkívül széttagolt egyetemi könyvtári hálózat valamennyi egységének érdekeit és sajátosságait kellett összehangolni és egy olyan működési rendet kialakítani, amely [...] nem jelent centralizációt, ugyanakkor a szolgáltatások fejlesztése érdekében egységes megoldásokra törekszik”.

Ha egy fogalommal lehetne aposztrofálni az Egyetemi Könyvtári Szolgálat (EKSZ) megalakulásáig vezető utat, akkor az a *kompromisszum* lenne. A kompromisszumok úgy köttetnek, hogy azok „nem veszélyeztetik az Egyetemi Könyvtári Szolgálat fejlesztésének fő irányait”.³

Kompromisszumot azonban csak olyan felek képesek kötni, akik elkötelezettek és alázatosak a hivatásuk iránt, fontos a szakma tisztaságának fenntartása és átláthatósága, vagyis olyanok, akik a **minőséget** képviselik **szemléletükben**. A minőségfejlesztést ugyanis nem lehet „felülről” erőltetni. A vezető szerepe rendkívül fontos a minőségfejlesztő tevékenységben, de eredményre csak akkor vezet, ha **Együtt!** hajtják végre a fejlesztést úgy, hogy mindenki számára érthető legyen az elérendő cél és az odavezető út. Az Együtt? sosem lehet kérdőjeles, Együtt! (felkiáltójellel) tudunk csak előrébb lépni! Hogy melyik a könnyebb út: fentről direktívákat szabni vagy az új kialakítását úgy megtenni, hogy abban minden érintett részt vesz? Az első variáció ugyan könnyebben és gyorsabban valósítható meg, de kérdéses, hogy mekkora is a hozadéka. Egyértelmű, hogy nem sok, csupán elenyésző eredménnyel kecsegtethet.

A fenti sorokra üzenetként tekintsen mindenki, aki a jövőben valaha is bármilyen terület fejlesztésébe vagy átalakításába kezd, legyen az minőség- vagy épp szervezetfejlesztő tevékenység.

3 XLVII/2012. (IV. 2.) Szen. sz. határozat az ELTE Egyetemi Könyvtári Szolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata elfogadásáról, valamint ezzel összefüggésben az ELTE Szervezeti és Működési Szabályzat I. köteté, a Szervezeti és Működési Rend módosításáról. [Elektronikus dokumentum.] A hozzáférés módja: <http://www.elte.hu/file/szen120402.pdf> A letöltés ideje: 2014. március 5.

Nem zárható ezen írás anélkül, hogy röviden ne tegyünk említést azon fundamentális minőségügyi dokumentumokról, amelyek az EKSZ és az RH MBO eddigi, négyéves együttműködésének produktumaiként keletkeztek. Ilyen a Minőségirányítási kézikönyv és Nem megfelelések kezelésének szabályzat kidolgozása. Közös munkánk eredménye a 2013-as önértékelés útmutatója. Túl azon, hogy szükség volt a 2010-es önértékelési útmutató aktualizálására, egy olyan fogalomtárral is bővült, amely segítette a minőségügyi szakkifejezések értelmezését a könyvtártudomány területén.

Ezeken felül a 2013-as önértékelés során az RH MBO moderálás/mentorálás feladatokat látott el.

Az RH MBO nyitott és elkötelezett minden olyan projekt iránt, ami az ELTE Minőségfejlesztési Programjában megfogalmazott alapértékek megőrzését szolgálja. Épp ezért a jövőben – a lehetőségeihez és erőforrásaihoz mérten – továbbra is támogatni kívánja a K21 minőségfejlesztési projektet, és ezen keresztül az EKSZ működését.